

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: **S. D.**
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 9. 2021, č. j. OAM-528/ZA-ZA11-P09-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný vyhodnotil podanou žádost jako nepřijatelnou, neboť ji žalobce podal opakovaně, aniž by uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím

pravomocně ukončeném řízení, a současně by tyto skutečnosti či zjištění svědčily o tom, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona [§ 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu].

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a ve vyjádření žalovaného

2. Žalobce má za to, že v jeho případě existují důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 až § 14a zákona o azylu, přičemž tyto důvody správnímu orgánu sdělil svou věrohodnou výpovědí. Jedná se o nové důvody, které v předchozí žádosti neuváděl, stejně jako důvody hodné zvláštního zřetele k opětovnému meritornímu posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
3. Žalobce žije na území ČR již od roku 1998, za tu dobu si zde vytvořil silné vazby a naučil se perfektně česky. Na Ukrajině již prakticky nemá žádné vazby, nemá se tam kam vrátit, po návratu by byl bezdomovcem. Rovněž má zdravotní problémy a na Ukrajině se mu nedostane náležité lékařské péče. Jeho zdravotní stav a věk ho limitují ve schopnosti vydělávat si na živobytí prací. Žalobce je proto toho názoru, že mu měl být udělen humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu, popřípadě doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) z důvodu zásahu do jeho práva na soukromý a rodinný život dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Žalobce také nově popisoval problémy, které měl v zemi původu z důvodu svého náboženského vyznání.
4. Z uvedených důvodů žalobce nesouhlasí s postupem žalovaného, který shledal žádost žalobce nepřipustnou. Žalovaný měl dle žalobce využít své diskreční pravomoci stanovené v § 11a odst. 4 zákona o azylu a přihlédnout k důvodům hodným zvláštního zřetele, které na straně žalobce existují. Pojem „důvod hodný zvláštního zřetele“ je neurčitým právním pojmem, přičemž slovo „lze“ značí uplatnění správního uvážení. Žalobce odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu k mezím správního uvážení. Namítl, že využití (respektive nevyužití) správního uvážení nesmí zůstat bez náležitého odůvodnění. Obsahuje-li zákonná úprava diskreční pravomoc správního orgánu, je správní orgán povinen se možností využití této pravomoci zabývat. Za účelem takového posouzení je správní orgán povinen opatřit si relevantní důkazní prostředky. Tyto požadavky však žalovaný nesplnil. V jeho rozhodnutí absentuje jakákoliv úvaha stran důvodů nevyužití diskreční pravomoci dle § 11a odst. 4, stejně jako § 14 zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného je tedy nepřezkoumatelné. Žalobce má za to, že v jeho případě existují důvody hodné zvláštního zřetele pro aplikaci obou zmiňovaných ustanovení. Žalobce sdělil tyto důvody správnímu orgánu, vyplývají také z přítomnosti jeho rodinných příslušníků na území ČR.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech, k nimž dospěl v napadeném rozhodnutí. Konstatoval, že žalobce uvádí stejné důvody pro svou neochotu vrátit se na Ukrajinu, jako uváděl v průběhu správního řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jedná se o snahu o legalizaci pobytu, kdy žalobce tvrdí, že na Ukrajině již nikoho nemá a skončil by tam jako bezdomovec. Těmito důvody se žalovaný zabýval již v předchozím řízení, v němž žalobci neudělil mezinárodní ochranu. Správnost tohoto rozhodnutí potvrdily i příslušné soudy. Žalobce v této souvislosti neuvedl žádné nové důvody, které by měly vliv na rozhodnutí správního orgánu. Skutečnost, že dluží v ČR peníze za provedenou operaci, nelze za takový důvod

považovat, neboť žalobce může hradit předmětný dluh i ze své vlasti.

6. Jedinou novou skutečností, kterou žalobce uvedl v opakované žádosti, je údajný spor katolíků a pravoslavných o kostel ve vesnici Onok a možná hrozba msty za to, že žalobce před svým odjezdem v roce 1998 udeřil jednoho muže do obličeje. Podle žalovaného ale tyto skutečnosti byly žalobci bezesporu známy již v průběhu správního řízení o jeho předchozí žádosti. Sam žalobce tedy zavinil, že tyto skutečnosti nebyly předmětem zkoumání v předchozím řízení.
7. Žalovaný dodal, že v řízení o první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany se řádně zabýval i zdravotním stavem žalobce. Na základě vyjádření nemocnice v Rychnově nad Kněžnou ze dne 19. 2. 2019 tehdy žalovaný konstatoval, že žalobce je v současné době již plně mobilní a bez protetických pomůcek, případného transportu do vlasti je tedy schopen. Žalobce nyní nesdělil žádné nové skutečnosti stran jeho zdravotního stavu.

III. Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Při posuzování věci měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“*. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem. Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobu shledal nedůvodnou.
9. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobce je ukrajinské národnosti, hlásí se k pravoslavné církvi a nikdy nebyl členem politické strany nebo hnutí, ani se jinak politicky neangažoval. Žalobce je svobodný a bezdětný. Ve vlasti žil až do svého odjezdu v obci Onok v Zakarpatské oblasti. Do ČR přicestoval v roce 1998, na Ukrajině od té doby nebyl.
10. Žalobce poprvé požádal o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 7. 5. 2018. Jako důvod podání této žádosti uvedl, že se necítí moc dobře, aktuálně se léčí se zlomeninou kyčelní kosti. O možnosti požádat o mezinárodní ochranu se dozvěděl v nemocnici, kam byl s úrazem zlomeniny kyčle přivezen. Během pohovoru doplnil, že na Ukrajinu se vrátit nechce, neboť to dle jeho slov nemá žádný smysl. Uvedl, že po celou dobu svého pobytu v ČR neměl žádné potíže s policií, dařilo se mu dobře, a pokud by se mu nestal úraz, české úřady by o něm nevěděly. V případě návratu na Ukrajinu neví, co by bylo, neví, jak to tam nyní vypadá, celková situace není dobrá a nemá se ani kam vrátit.
11. Žalovaný rozhodl o uvedené žádosti dne 15. 4. 2019, a to tak že mezinárodní ochrana se žalobci neuděluje. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal žalobu ke krajskému soudu, který ji zamítl rozsudkem ze dne 27. 8. 2020, č. j. 32 Az 7/2019 – 45. Kasační stížnost podanou žalobcem proti rozsudku krajského soudu následně odmítl Nejvyšší

správní soud usnesením ze dne 21. 4. 2021, č. j. 1 Azs 343/2020 - 82.

12. Žalobce podal opakovanou žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 21. 7. 2021. Uvedenou žádost odůvodnil tím, že v jeho vesnici Onok jsou již od 90. let minulého století problémy kvůli pravoslavnému kostelu – katolíci jej chtěli předělat na katolický kostel. Žalobce se ještě před svým odjezdem do ČR do těchto sporů zapojil, udeřil přitom jednoho muže do obličeje. Známi mu říkali, že se nemá vracet domů, protože se mu budou chtít pomstít děti tohoto muže. Na doplňující dotaz, zda by se nemohl přestěhovat do jiné vesnice nebo jiné oblasti Ukrajiny, žalobce odpověděl, že by neměl kde bydlet. Na Ukrajině je bída, žalobce tam již nikoho nemá, všichni jeho nejbližší příbuzní jsou už po smrti. Kdyby se vrátil na Ukrajinu, byl by z něj bezdomovec. K dotazu na jeho zdravotní stav žalobce uvedl, že dostal kyčelní kloub, ale „*nějak se to nechytlo*“, tak mu jej museli vyndat. Například klečct může jen chvíli, pak to začne velmi bolet. Měl také problémy s páteří, ve které měl prasklinu, musel kvůli tomu nosit pás, dokud mu to nesrostlo. Bere léky na bolest.
13. Žalovaný posoudil opakovanou žádost jako nepřipustnou, a to v rozhodnutí, které je nyní předmětem soudního přezkumu. V daném rozhodnutí konstatoval, že žalobce v této žádosti nově poukázal na údajný spor katolíků a pravoslavných o kostel ve vesnici Onok a na obavy ze msty za to, že v minulosti udeřil jednoho muže do obličeje. Ostatní důvody žalobce uváděl již v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany. Ani ty důvody, které žalobce uvedl v opakované žádosti nově, ale žalovaný nevyhodnotil jako nové skutečnosti, které by odpovídaly podmínkám stanoveným v § 11a odst. 1 zákona o azylu. Žalovaný neshledal důvody k meritornímu posouzení opakované žádosti ani na základě v řízení zjištěných informací o aktuální situaci v žalobcově zemi původu.
14. V nynějším řízení je stěžejní otázkou, zda skutečnosti uplatňované žalobcem v nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany lze podřadit pod ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu, tedy zda se jedná o nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozích pravomocně skončených řízeních [§ 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu]. Případné nové skutečnosti či zjištění by zároveň musely svědčit o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu [§ 11a odst. 1 písm. b) téhož zákona].
15. Jak totiž konstantně judikuje Nejvyšší správní soud, institut opakované žádosti neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly azylově relevantním způsobem ovlivnit postavení žadatele a které žadatel nemohl uplatnit během předchozího řízení (viz např. rozsudek ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 6, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96).
16. V nyní posuzované věci žalobce v nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl zčásti shodné důvody jako v řízení o předchozí žádosti. Již v řízení o žádosti ze dne 7. 5. 2018 například poukazoval na to, že již nikoho na Ukrajině nemá, neměl by tam kde bydlet atd. Žalovaný tedy meritorně posoudil žádost žalobce z hlediska uvedených důvodů již ve svém rozhodnutí o původní žádosti žalobce. Žalovaný se v tomto rozhodnutí zabýval také zdravotním stavem žalobce, přičemž nic nesvědčí tomu, že by v mezidobí došlo k zásadnímu zhoršení zdravotního stavu žalobce.
17. Novým důvodem, který žalobce poprvé uvedl teprve v žádosti ze dne 21. 7. 2021, je

poukaz na spor mezi katolíky a pravoslavnými ve vesnici Onok, z níž žalobce pochází. Krajský soud ovšem souhlasí s hodnocením žalovaného, že žalobci nic nebránilo v tom, aby zmíněný důvod uvedl již v řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobcem v této souvislosti zmiňované skutečnosti nejsou nijak nové, jedná se o události, k nimž mělo dojít ještě před jeho příchodem do ČR; žalobce o nich zároveň musel od počátku vědět, protože se týkají přímo jeho osoby (žalobce například uvedl, že se obává pomsty dětí muže, kterého v minulosti udeřil). Ani tyto skutečnosti tedy nelze podřadit pod § 11a odst. 1 zákona o azylu.

18. Žalobce v žalobě zejména namítl, že mu měl být udělen humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu, popřípadě doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) z důvodu zásahu do jeho práva na soukromý a rodinný život dle čl. 8 Úmluvy. V této souvislosti poukázal na skutečnost, že na území ČR žije již od roku 1998, za tu dobu si zde vytvořil silné vazby a naučil se perfektně česky. Na Ukrajině již prakticky nemá žádné vazby, nemá se tam kam vrátit, po návratu by byl bezdomovcem. Rovněž má zdravotní problémy a na Ukrajině se mu nedostane náležité lékařské péče. Jeho zdravotní stav a věk ho limitují ve schopnosti vydělávat si na živobytí prací. Krajský soud k tomu uvádí, že se jedná o skutečnosti, které žalobce uváděl ve své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, případně o skutečnosti, které sice výslovně uvedl teprve nyní, avšak zjevně mu nic nebránilo v tom učinit tak již dříve.
19. I kdyby ale soud odhlédl od toho, že se nejedná o nové skutečnosti, stejně by musel odmítnout argumentaci, podle níž by žalobci měl být udělen (s odkazem na tyto skutečnosti) humanitární azyl či doplňková ochrana.
20. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec na území České republiky vytvořil, by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury ESLP. Výjimku z tohoto pravidla tvoří případy, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinných či osobních vazeb, které si cizinec vytvořil na území ČR, byla již pouhá nutnost jeho vycestování. V těchto případech je třeba zkoumat, zda by se jednalo o přiměřený zásah do rodinného a soukromého života cizince, respektive, zda by předmětný zásah byl nezbytný v demokratické společnosti, ve smyslu čl. 8 odst. 2 Úmluvy.
21. Judikatura Nejvyššího správního soudu tedy připouští skutečnosti spojené s rodinným či soukromým životem jako důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Zároveň však zdůrazňuje, že se jedná o výjimečné případy pramenící z mimořádných okolností, např. má-li cizinec manželku, která je českou státní občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 – 27), nebo žije-li cizinec v České republice fakticky od narození a studuje střední školu, v zemi původu nemá žádné příbuzné a neovládá tamní jazyk (viz rozsudek ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018 – 32; srov. také rozsudek ze dne 9. 1. 2020, č. j. 5 Azs 199/2019 – 27, bod 15, nebo rozsudek ze dne 27. 3. 2019, č. j. 6 Azs 315/2018 – 46, bod 26).
22. V nyní posuzovaném případě žalobce žádné skutečnosti svědčící o existenci takových mimořádných okolností v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuváděl.

Takovou okolností zcela jistě nemůže být samotná skutečnost, že žalobce žije na území ČR již od roku 1998. Soud nepochybuje o tom, že žalobce, který žije v ČR více než 20 let, si zde za tuto dobu vytvořil určité společenské vazby (o rodinných vazbách žalobce není soudu nic známo, byť je žalobce v žalobě neurčitě zmiňuje). Zároveň je ovšem třeba zdůraznit, že žalobce žil na území ČR bez příslušného pobytového oprávnění, což značně omezuje možnost žalobce dovolávat se práv zakotvených v čl. 8 Úmluvy. Krajský soud tedy neshledal, že by v případě žalobce byly dány důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

23. K možnému udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu krajský soud uvádí následující. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu je podmínkou pro shledání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako přípustné, že žadatelem nově uvedené skutečnosti svědčí o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. Jinak řečeno nové skutečnosti, kterými by cizinec v opakované žádosti poukazoval na možnost přiznání humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, nejsou samy o sobě důvodem pro shledání opakované žádosti o mezinárodní ochranu jako přípustné a nezakládají nutnost opakovaně posoudit meritorně žalobcovu žádost.
24. Nutno dodat, že žalovaný může posoudit opakovanou žádost jako přípustnou i v jiných případech než jsou případy vymezené v § 11a odst. 1 cit. zákona, a to z „*důvodů hodných zvláštního zřetele*“ (§ 11a odst. 4 zákona o azylu). Žalobce se této možnosti v žalobě dovolává; namítl, že žalovaný měl využít své diskreční pravomoci stanovené v § 11a odst. 4 zákona o azylu a přihlédnout k důvodům hodným zvláštního zřetele, které na straně žalobce existují. Dále namítl, že povinností žalovaného bylo zdůvodnit, proč nevyužil uvedené diskreční pravomoci. Žalovaný tak ale neučinil, napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.
25. Krajský soud nepřisvědčil uvedené argumentaci. Jak totiž dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2 Azs 101/2019 – 74, není nezbytně nutné, aby žalovaný v každém rozhodnutí o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany výslovně uváděl, zda shledal důvody k uplatnění § 11a odst. 4 zákona o azylu. Žalovaný tak nemusí činit tehdy, pokud všechny okolnosti uváděné žadatelem v opakované žádosti, které by mohly být rozumně představitelné jako důvody zvláštního zřetele hodné, vzal v úvahu v jejich skutkové i právní dimenzi při hodnocení přípustnosti žádosti. Těmto požadavkům žalovaný v napadeném rozhodnutí dostál, krajský soud proto neshledal dané rozhodnutí v tomto bodě nepřezkoumatelným. Krajský soud zároveň neshledal, že by žalovaný v této otázce překročil meze své diskreční pravomoci.

IV. Závěr a náklady řízení

26. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
27. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 30. listopadu 2021

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce